УСТАНОВА “БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ АРХІЎ-МУЗЕЙ ЛІТАРАТУРЫ І МАСТАЦТВА”

МУРАШКА РЫГОР ДАНІЛАВІЧ

ПРАЗАІК

3 (16) ЛЮТАГА 1902 г. – КРАСАВІК 1944 г.

ФОНД № 441

ВОПІС № 1

[1900-я гг.] – 2002

МІНСК 2018

ЗМЕСТ

да воп. № 1 ф. 441

№№	Назва раздзелаў	№ спраў	№ стар. воп.
	ПРАДМОВА		
1.	РУКАПІСЫ Р.Д. МУРАШКІ	1 - 21	1 - 3
2.	ПЕРАПІСКА	22 - 31	3 - 4
3.	ДАКУМЕНТЫ ПРА Р.Д. МУРАШКУ	32 - 38	4
4.	ВЫЯЎЛЕНЧЫЯ ДАКУМЕНТЫ	39 - 41	4
5.	СПІС КНІГ		

Прадмова

Рыгор Данілавіч Мурашка нарадзіўся 16 лютага 1902 г. у вёсцы Бязверхавічы Слуцкага павета Мінскай губерніі (цяпер Слуцкі раён Мінскай вобласці) у сялянскай сям'і. Скончыў народную школу, потым у 1916 г. – двухкласную валасную школу. У 1917-1918 гг. вучыўся ў Нясвіжскай настаўніцкай семінарыі, але яна была зачынена польскімі ўладамі як "пралетарская ўстанова". Пачынаючы з гэтага года Р.Д. Мурашка на доўгі час звязвае жыццё з войскам. У 1920 г. скончыў інструктарскія курсы пры Наркамаце ўнутраных спраў Беларусі і працаваў інструктарам Слуцкага павятовага ваенрэўкома. Служыў у Чырвонай Арміі (1920-1921,1924-1926). У 1921 г. абіраўся членам валаснога зямельнага аддзела Слуцкай акругі і загадчыкам хаты-чытальні, а праз некаторы час устанавіў сувязь з літаратурным аб'яднаннем "Маладняк". Быў адказным сакратаром часопіса "Бальшавік Беларусі" (1926-1929), загадваў аддзелам мастацкай літаратуры ў Дзяржвыдавецтве БССР (1930-1933). Прымаў удзел у арганізацыі Першага тыдня беларускай літаратуры і мастацтва ў Маскве. З 1939 г. – загадчык кабінета маладога аўтара СП БССР. У гады Вялікай Айчыннай вайны – удзельнік мінскага падполля, з восені 1943 г. – партызан. Дапамагаў ў распрацоўцы плана знішчэння В. Кубэ. Па заданні падпольшчыкаў збіраў і перадаваў праз сувязных неабходныя партызанам звесткі. Яны датычылі дзейнасці гарадской управы, гандлёвых фірм, прамысловых прадпрыемстваў. транспарту, акупацыйных органаў друку, устаноў культуры г. Мінска. Асаблівую каштоўнасць уяўлялі дакладныя звесткі пра рабаўніцтва і вываз з Беларусі культурных багаццяў рэспублікі. Загінуў Р.Д. Мурашка ў красавіку 1944 г. у час прарыву партызанскай блакады на Лагойшчыне*.

Літаратурны дэбют Р.Д. Мурашкі адбыўся ў 1924 г., калі ў газеце "Савецкая Беларусь" было надрукавана апавяданне "Папоўскі шлюб". Аўтар зборнікаў апавяданняў "Стрэл начны ў лесе" (1926), "Прыгранічны манастыр" (1930), "Званкі" (1931), "Рузікі" (1932), "Мюдаўская ноч" (1934), аповесці "У іхнем доме" (1929), раманаў "Сын" (1929), "Салаўі святога Палікара" (1940, апублікаваны ў 1967), "Насуперак лёсу" (1942, пад псеўданімам Мікалай Дуброўскі, не друкаваўся), "Таварышы" (1942, пад псеўданімам Максім Загорскі, друкаваўся ў часопісе "Полымя" (1993), навэлы "Смерць маткі" (1942, пад псеўданімам РЭМ, друкавалася ў лагойскай падпольнай газеце "За Савецкую Беларусь") і інш.

Член СП СССР з 1934 г.

---

* Дакументы Р.Д. Мурашкі захоўваюцца таксама ў НАНБ (ф.4. воп. 33 а)

Дакументы Р.Д. Мурашкі паступілі ў аддзел фарміравання НАФ БДАМЛМ у 2002 г. ад дачкі пісьменніка Анцінеі Рыгораўны. У 2018 г. яны прайшлі навукова-тэхнічную апрацоўку, у выніку чаго быў складзены воп. №1 у колькасці 41 справы (93 дак.) за [1910-я]-1944, 1956-2002 гг.

Вопіс складаецца з 4 раздзелаў.

1. У раздзеле "Рукапісы Р.Д. Мурашкі" справы сістэматызаваны па жанрах і храналогіі за 1932-1944 гг. У раздзеле сабраны: раманы "Насуперак лёсу", "Таварышы", кінааповесць "Сын" (часткі 6,7), казкі: "Шчасце", "Тамерланава смерць" (пад псеўданімам Мікалай Дуброўскі), агляд вершаў маладых паэтаў, артыкулы, дзённікавыя запісы пра жыццё ў акупаваным Мінску, навэла "Смерць маткі"; публікацыя Р.П. Платонава інфармацый-аглядаў Р.Д. Мурашкі "Минск оккупированный. Новые архивные свидетельства".

2. Раздзел "Перапіска" складаецца з 2-х груп дакументаў. У першай – пісьмы Р.Д. Мурашкі да П.С. Кабзарэўскага, В.А. Селяха, А.М. Тычыны, К. Чорнага, удзельнікаў мінскага падполля і інш. Другая група сабрала пісьмы да Р.Д. Мурашкі С.І. Казанцава – камандзіра спецгрупы Цэнтральнага і Беларускага штаба партызанскага руху, М.Т. Паслядовіча, Б. Сасноўскага і інш.

3. Раздзел склалі: мяркуемы зборнік А.Р. Мурашкі (дачкі) "Успаміны пра бацьку", артыкулы Н.С. Гілевіча, А. Лістапада пра яго, рэцэнзіі Ю.С. Пшыркова, М.Х. Хведаровіча на раман "Сын", аповесць "У іхнем доме". За раздзелам змешчаны 2 нумары газеты "Мы отомстим" за 1943, 1944 гг., палітычная карта міру і Заходняй Еўропы за 1936 год.

4. У раздзел увайшлі фатаграфіі: Р.Д. Мурашкіі, С.Е. Мурашкі (Караневіч) – жонкі, індывідуальныя і ў групе з дачкой Анцінеяй і сынам Генадзем, братам Мікалаем.

Прадмову склала
вяд. архівіст
12.02.2018 г.

І.А. Евенка

ПРАТАКОЛ ЭМК №__________

ад "_____"____________20____ г.

ЗАЦВЯРДЖАЮ:

Дырэктар БДАМЛіМ

______________ Г.В.Запартыка

"_____"____________20____ г.

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль-касць лістоў	Коль-касць дак-ў	АКД
	1. РУКАПІСЫ Р.Д. МУРАШКІ				
1	М. Дуброўскі. "Насуперак лёсу". Раман. Варыянт. Аўтограф	1942	239	1	
2	М. Дуброўскі. "Насуперак лёсу". Раман. Варыянт. Пачатак. Машынапіс з нязначнай аўтарскай праўкай	1942	95	2	
3	М. Дуброўскі. "Насуперак лёсу". Раман. Варыянт. Працяг. Машынапіс з нязначнай аўтарскай праўкай	1942	110		
4	М. Дуброўскі. "Насуперак лёсу". Раман. Варыянт. Заканчэнне. Машынапіс з нязначнай аўтарскай праўкай. Прыкладзены ўрывак з раману - выразка з газеты. 1942	1942	81		
5	М. Загорскі. "Таварышы". Раман. Аўтограф, машынапіс з аўтарскай праўкай	1942	164	1	
	* * *				
6	"Сын". Кінааповесць. Часткі 6,7. Выразка з часопіса	1932	15	1	
	* * *				
7	"Шчасце". Казка. Аўтограф	[1942]	16	1	
8	М. Дуброўскі. "Тамерланава смерць". Казка. Варыянты. Аўтограф, машынапіс з аўтарскай праўкай	[1942]	22	2	
	* * *				
9	"Надыходзіць вясна"="І дождж паэзіі на вас". Агляд вершаў маладых аўтараў, дасланых у рэдакцыю газеты "Піянер Беларусі". Аўтограф	1940	3	1	
10	"Дыфірамб Слову". Артыкул. Варыянты. Аўтограф, машынапіс	[1942]	9	2	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль-касць лістоў	Коль-касць дак-ў	АКД
11	"Вітанні", "Чаму прыпыніўся шматвяковы баронскі род Швайнбергаў". Артыкулы. Варыянты. Аўтограф, машынапіс з аўтарскай праўкай. Да артыкулаў прыкладзена пісьмо Р.Д. Мурашкі ў рэдакцыю газеты "Савецкая Беларусь" ад 05.07.1943 г.	1943	23	4	
12	"Рабаўніцтва насельніцтва і здзекі з яго", "Аб межах знішчэння пажарам г. Мінска" і інш. Артыкулы, звесткі пра рабаўніцтва, вываз з Беларусі ў Германію культурных багаццяў рэспублікі. Аўтограф	[1943]	12	4	
13	"Дарагая магіла". Артыкул пра наведванне магілы М.А. Багдановіча ў Ялце. Аўтограф	[1943]	11	1	
14	"Да справы паўднёвае мяжы Беларусі". Артыкул. Без канца. Машынапіс з нязначнай аўтарскай праўкай	[1943-1944]	4	1	
15	"Адваротная агітацыя". Артыкул пра "нямецкую прапаганду" жыцця ў Германіі. Варыянты. Аўтограф. На адваротных старонках аднаго з варыянтаў артыкула - навэла "Смерць маткі" - аўтограф	[1944]	12	2	
	* * *				
16	(пад псеўд. РЭМ) "Смерць маткі". Навэла. Варыянты. Аўтограф, газета "За Савецкую Беларусь" (Лагойск)	1944	7	2	
17	"Кароткая гістарычная даведка аб зараджэнні і шляху беларускае НЦД у Савецкай Беларусі і за рубяжом". Аўтограф	[1944]	5	3	
	* * *				
18	Данясенні Р.Д. Мурашкі камандзіру спецыяльнай разведгрупы Цэнтральнага штаба партызанскага руху маёру С.І. Казанцаву. Аўтограф	1944	8	6	
19	Запісы пра прадстаўнікоў беларускай інтэлігенцыі, палітычных эмігрантаў, якія пайшлі на супрацоўніцтва з акупацыйнымі ўладамі г. Мінска (1941-1943), "сістэму ўстаноў нямецка - беларускай адміністрацыі".	[1944]	13	1	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль-касць лістоў	Коль-касць дак-ў	АКД
	Аўтограф				
	* * *				
20	"Минск оккупированный. Новые архивные свидетельства". Інфармацыі - агляды Р.Д. Мурашкі камандзіру спецгрупы Цэнтральнага і Беларускага штабоў партызанскага руху С.І. Казанцаву (НАРБ, ф.4 воп. 33 а, спр. 611), падрыхтаваныя да друку Р.П. Платонавым. Выразкі з газет	1994	6	1	
	* * *				
21	Спіс рукапісаў Р.Д. Мурашкі (няпоўны). Аўтограф А.Р. Мурашкі. На адваротнай старонцы Л.2 - запіска Я. Скрыгана да неўстаноўленай асобы	[1990-я гг]	2	2	
	2. ПЕРАПІСКА				
22	Пісьмы Р.Д. Мурашкі да П.С. Кабзарэўскага, К. Чорнага. Арыгінал, фотакопія. У пісьме да К. Чорнага - чарнавы накід твора Р.Д. Мурашкі (урывак) і просьба А. Матусевіча даслаць пісьмо сям'і	1940,1944	5	3	
23	Пісьмо Р.Д. Мурашкі да В.А. Селяха. На адваротнай старонцы пісьма - пісьмы да "таварыша Гарошкі" і "Кветкі". Прыкладзена машынапісная копія пісьма да В.А. Селяха	1944	3	3	
24	Пісьмы Р.Д. Мурашкі да А.М. Тычыны	1944	4	2	
	* * *				
25	Пісьмы Р.Д. Мурашкі да С.І. Казанцава - камандзіра спецгрупы Цэнтральнага і Беларускага штаба партызанскага руху	1944	2	2	
26	Пісьмы Р.Д. Мурашкі да "Крымава". На адным з пісем - пісьмо да "Марыі К-ны", на другім - да А.М. Тычыны	1944	7	7	
27	Пісьмы Р.Д. Мурашкі да "сябра Аркадзя", "сябра Алеся", "сябра Марыі" і інш. падпольшчыкаў	1944	7	7	
	* * *				
28	Пісьмы - заданні С.І. Казанцава - камандзіра спецгрупы Цэнтральнага і Беларускага штаба	1944	9	6	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль-касць лістоў	Коль-касць дак-ў	АКД
	партызанскага руху				
29	Пісьмо "Крымава" аб расколе беларускай інтэлігенцыі	1944	1	1	
30	Пісьмо М.Т. Паслядовіча пра абставіны свайго жыцця	1943	1	1	
31	Пісьмо Б. Сасноўскага аб друкаванні ў газеце "За Савецкую Беларусь" навэлы М.Р. Мурашкі "Смерць маткі"	1944	1	1	
	3. ДАКУМЕНТЫ ПРА Р.Д. МУРАШКУ				
32	А.Р. Мурашка. "Успаміны пра бацьку". Мяркуемы зборнік. Аўтограф, машынапіс, рукапіс	1993	105	1	
33	А.Р. Мурашка. "Успаміны пра бацьку". Варыянт. Аўтограф	1972	18	1	
34	Н.С. Гілевіч. "З пафасам кастрычніка ў сэрцах". А. Лістапад. "Жыве сярод нас". Артыкулы пра Р.Д. Мурашку і з упамінаннем пра яго. Выразкі з газет	1968,2002	2	2	
35	Рэцэнзія Ю.С. Пшыркова, заключэнне М. Хведаровіча на раман Р.Д. Мурашкі "Сын", аповесць "У іхнем доме". Аўтограф Ю.С. Пшыркова, аўтарызаваны машынапіс М. Хведаровіча	1956,1963	20	3	
36	Акт прыёму - перадачы дакументаў А.Р. Мурашкі (дачкі) з асабістага архіва Р.Д. Мурашкі ў Дзяржаўны музей гісторыі беларускай літаратуры	1987	1	1	
	* * *				
37	"Мы отомстим". Газета Н-скай партызанскай брыгады.	1943,1944	4	2	
38	Палітычная карта міру і Заходняй Еўропы	1936	2	2	
	4. ВЫЯЎЛЕНЧЫЯ ДАКУМЕНТЫ				
39	Фатаграфія Р.Д. Мурашкі, індывідуальная. [1930-я гг]. Копія		1	1	
40	Фатаграфіі С.Е. Мурашкі (Караневіч) (жонкі), індывідуальныя	[пач.1920-х гг, кан.1940-х гг]	2	2	
41	Фатаграфіі Р.Д. Мурашкі з жонкай, дачкой Анцінеяй	[1910-я-1930-я гг]	7	7	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль-касць лістоў	Коль-касць дак-ў	АКД
	і сынам Генадзям, братам Мікалаем				

У дадзены вопіс унесена 41 (сорак адзін)

спраў з № 1 па № 41 , 93 дакументаў.

Вопіс склала і апрацоўку
фонда зрабіла

____

Дакументы прынялі:

____

____

"_____"____________20____ г.